

Veronika Honkasalo vas ym.

Kirjallinen kysymys Iranin tilanteesta

Eduskunnan puhemiehelle

Iranissa mielenosoitukset, jotka saivat alkunsa Jina (Mahsa) Aminin järkyttävästä kuolemasta moraalipoliisin pahoinpitelyn seurauksena, ovat jatkuneet jo kahden kuukauden ajan. Ne ovat laajentuneet hallinnonvastaiseksi kansannousuksi.

Iranin hallinto on vastannut mielenosoituksiin silmittömällä väkivallalla. Satoja ihmisiä on tapettu, heidän joukossaan myös lapsia. Lisäksi tuhansia on pidätetty.

Iranin viranomaiset ovat mielenosoitusten takia myös rajoittaneet internetin käyttöä ja estäneet sosiaalisen median pikaviestipalveluiden käyttöä. Tarkkoja tietoja Iranin tapahtumista onkin haastavaa saada.

Väkivallan ja kuoleman uhasta huolimatta rohkeat iranilaiset ovat jatkaneet protestejaan. Iranin ihmisoikeustilanne on ollut jo vuosikymmenien ajan äärimmäisen huolestuttava ja kansalaisyhteiskunnan tila hyvin kapea. Taustalla on myös Iranin synkkä taloudellinen tilanne, jonka johdosta miljoonat iranilaiset elävät köyhyydessä. Kasvava tyytymättömyys Iranin nykyistä hallitusta kohtaan näkyy nyt siinä, että yhä useampi iranilainen on lähtenyt kaduille vaatimaan tasa-arvoa, itsemääräämisoikeutta, demokratiaa, ihmisoikeuksia, parempaa elämää ja vapautta, jota Iranin kaltaisessa autoritaarisessa maassa ei ole.

Euroopan unioni ja sen jäsenmaat — Suomi mukaan lukien — ovat tuominneet Iranin laajan ja kohtuuttoman voimankäytön rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan. EU on myös kohdistanut pakotteita muun muassa Iranissa vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneille. Syinä ovat osallisuus Jina (Mahsa) Aminin kuolemaan ja Iranin viimeaikaisten mielenosoitusten väkivaltaiseen tukahduttamiseen.

Kansainvälisen yhteisön on jatkettava rohkeiden iranilaisten tukemista ja puututtava Iranin ihmisoikeusloukkauksiin. Suomen ja EU:n on tehtävä kaikkensa Iranin johdon painostamiseksi ja iranilaisten demokratiapyrkimysten auttamiseksi ja edistämiseksi. Iranilaisilla on oikeus elää vapaina sorrosta, syrjinnästä ja väkivallasta, ja heillä on oikeus saada vaatimansa perus- ja ihmisoikeutensa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 605/2022 vp

Miten Suomi voisi aktiivisesti tukea Iranin demokratiakehitystä, kansalaisyhteiskuntaa ja ihmisoikeuspuolustajia tällä hetkellä?

Helsingissä 24.11.2022

Veronika Honkasalo vas
Eva Biaudet r